

ETNOGRAFSKI MUZEJ

Mažuranićev trg 14, 10 000 Zagreb, tel.: 45-58-544, 45-52-460, faks.: 45-50-711

1 SKUPljanJE GRAĐE

Tijekom 1996. godine zbirke Etnografskog muzeja povećane su za 416 predmeta. Otkupom u Muzeju ili prigodom terenskih istraživanja, darovanjem ili izradom kopija zbirke su povećane u manjem opsegu nego 1995. godine, a razlog je smanjen iznos sredstava za tu namjenu. To, kao i činjenica nestajanja naše kulturne baštine upozorava na potrebu znatnog povećanja sredstava tijekom sljedećih godina.

1.1 Otkup

U 1996. godini otkupljeno je 188 predmeta za zbirke narodnih nošnji, običaja, nakita, keramike i lončarstva, alatki i tradicijskog gospodarstva.

Veći broj eksponata je prikupljen tijekom pripremanja izložbe *Mladenka u brvatskim svadbenim tradicijama*, a dio tijekom terenskih istraživanja.

Prihvaćena je ponuda za otkup 18 komada zlatnog i srebrnog nakita 19. i 20. stoljeća iz Kaštel Novog. Zahtjev za sredstva upućen Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i znanost.

1.2 Dar

Darovanjem 228 predmeta Muzeju uvećane su zbirke kućnog inventara, odjeće, običaja, lutaka, nakita, keramike, košaraštva i glazbenih instrumenata.

1.3 Terensko istraživanje

Stručnjaci Etnografskog muzeja obavili su tijekom 1996. godine brojna terenska istraživanja u mnogim krajevima Hrvatske. Kao važnija treba izdvojiti sustavna istraživanja Žumberka i Pisarovine započeta 1995. godine. Istraživanje Žumberka završeno je tijekom proljeća 1996. godine. Obuhvaćena su brojna naselja, a ispitano je 13 tema tradicijskog života. Zagrebačka županija koja ih je financirala, objavila je u povodu 700. obljetnice prvog pisanog spomena Žumberka u rujnu 1996. godine zbornik *Zumberak - baština i izazovi budućnosti* u kojemu su svi radovi objavljeni.

Istraživanje Pisarovine nastavlja se u 1997. godini i treba biti okončano tijekom ožujka.

Na druga mjesta najčešće se odlazilo s namjerom otkupa predmeta za različite zbirke Muzeja, ili prikupljanja podataka o tradicijskoj kulturi i baštini u našim krajevima. Posebno su istraživani ciklusi uskrasnih, božićnih i drugih godišnjih običaja. Obidena su također brojna naselja nacionalnih manjina.

U sklopu priprema pojedinih izložbi također su organizirana istraživanja odgovarajućih lokaliteta ili područja.

Tijekom većine istraživanja načinjen je veliki broj zvučnih i video zapisa, a napose fotografskih snimaka i sve je pohranjeno u dokumentaciji Muzeja.

Ostvareni su brojni kontakti i poznanstva koji će biti od koristi prigodom kasnijih istraživanja, otkupa predmeta ili priprema izložaba.

Stručnjaci Muzeja su tijekom 1996. godine na terenskim istraživanjima ukupno proveli oko 250 radnih dana.

1.4 Kopije - rekonstrukcije

Zbog nemogućnosti nabavke nekih autentičnih predmeta otkupom ili darovanjem, u Muzejskim preparatorskim radionicama izrađeno je 26 vjernih kopija ili rekonstrukcija tih predmeta radi popune zbirki.

2 ZAŠTITA

2.1 Preventivna zaštita

Preventivna zaštita muzejskih predmeta podrazumijeva čišćenje i održavanje pojedinih muzejskih predmeta ali i cijelih zbirki ili depoa. Tekstilne i druge zbirke sustavno se čiste i zaštićuju od štetočina (moljaca) i drugih štetnih utjecaja. U preparatorskim radionicama za tekstil, drvo, metal i keramiku obrađeno je i zaštićeno 865 muzejskih predmeta.

Tekstilne zbirke zaštićene su zamagljivanjem otrovnim plinom protiv moljaca. Zaštićeni su dijelovi zbirki nošnji područja Jadrana, Istre, Vrlike, Korduna i Like. Dio predmeta iz tekstilnih zbirki očišćen je kemijskim postupkom u kemijskoj čistionici izvan Muzeja.

2.2 Konzervacija

U Muzejskim radionicama konzervirano je 10 predmeta.

2.3 Restauracija (izvođači radova: vlastita radionica/vanjski suradnici)

U vlastitim radionicama restaurirana su 32 predmeta (tekstil, drvo, pisanice, obredna peciva).

3 DOKUMENTACIJA

3.1 Inventiranje

Na klasičan način inventirano je 129 predmeta.

Uz pomoć računalnog programa Promus inventirano je 278 predmeta.

U priručne kartoteke uvedeno je 135 predmeta.

U knjigu ulaza upisano je 366 predmeta,

U knjigu izlaza upisano je 1360 predmeta.

U 1996. godini dodijeljen je 231 novi inventarni broj za 288 predmeta.

Podatke u dokumentaciji Muzeja tražilo je 67 osoba.

3.2 Fototeka

U 1996. godini snimljeno je 1892 negativa, a tijekom terenskih istraživanja 360 fotografija.

Digitalnom kamerom načinjeno je 79 snimaka.

Započeto je sređivanje postojeće foto dokumentacije.

U tijeku je ulaganje negativa formata 6x9 i 6x6 u mape radi bolje zaštite i preglednosti kod pretraživanja.

3.3 Dijateka

Tijekom 1996. g. snimljeno je 1013 dijapozitiva.

Započelo je sustavno sređivanje zbirke dijapozitiva.

3.4 Videoteka

20 komada 16mm filmova autora prof. Gavazzija, iz fundusa Muzeja, presnimljeno je na video kasete.

Također kamerom ili presnimavanjem, videoteka Muzeja uvećana je za daljnjih 15 video kasete.

3.5 Hemeroteka

U hemeroteku je uloženo 29 priloga.

3.6 Ostalo

Snimljeno je 7 kasete i traka sa zvučnim zapisom.

4 KNJIŽNICA

4.1 Nabava (razmjena, dar, kupnja)

Knjižnica Muzeja je za razmjenu knjiga, časopisa i kataloga poslala 311 publikacija, a primljene su 192 publikacije.

Kupljeno je 45 knjiga, a Muzeju je darovano 168 publikacija.

4.2 Stručna obradba knjižničkog fonda

- u inventarnu knjigu je upisano 890 naslova
- obavljena je revizija dijela fonda knjižnice: pregledano 1962 sveska, presignirano 57 naslova, katalogizirano 407 naslova
- provedeno je sređivanje zbirke kataloga izložaba, abecednog kataloga, stručnog kataloga i zbirke rariteta
- obavljena je revizija kartoteke korisnika i unos u bazu podataka 50 kartica
- izrađen popis deziderata za knjižnicu
- ispis baze podataka u programu *Oracle*, razvrstano i uloženo u katalog 772 listića.

4.3 Zaštita knjižnične građe

- odabrano, priređeno i poslano na uvez 70 knjiga
- izdvojeno za uvez 60 svezaka

4.4 Ostalo

- rad s vanjskim korisnicima knjižnice: ukupno 165 korisnika
- kopiranje građe za potrebe korisnika: ukupno 32 stranice

5 STALNI POSTAV

Tijekom 1996. godine dio stalnog postava Muzeja bio je zatvoren zbog tehničkih razloga (korištenje izložbene

dvorane u prizemlju za povremene izložbe). Krajem godine stručnjaci Muzeja (kustosi i preparatori) očistili su nošnje i druge predmete izložene u stalnom postavu, a u dvoranu u prizemlju je vraćen postav tradicijskog gospodarstva i rukotvorstva. Time je veći dio stalnog postava otvoren za javnost, a Odjel neeuropskih kultura biti će otvoren nakon uređivanja početkom 1997. godine.

6 STRUČNI RAD

6.1 Ekspertize

Stručnjaci Muzeja obavili su 2 ekspertize (nakit).

6.2 Posudbe

Iz zbirke Muzeja posuđeno je drugim institucijama 23 predmeta.

6.3 Djelovane u strukovnim organizacijama

Stručnjaci Muzeja aktivno su sudjelovali u radu sljedećih strukovnih organizacija:

Hrvatsko etnološko društvo, Hrvatsko društvo folklorista, Hrvatski odbor Međunarodnog vijeća muzeja (ICOM), NET (Europska mreža etnografskih muzeja), Hrvatsko muzejsko društvo, Muzejsko društvo Zagreba, Družina, Hrvatsko-mađarsko društvo, Hrvatsko-albansko društvo, ECOVAST, Croatia Nostra, Matica iseljenika Hrvatske, Austrijsko etnološko društvo, Hrvatsko antropološko društvo.

6.4 Sudjelovanje na kongresima, seminarima

Kustosi Muzeja sudjelovali su na sljedećim kongresima, konferencijama, simpozijima i seminarima:

1. Muzeološki simpozij na temu problematike rada u muzejima Hrvatske, Klanjec
2. *Znanstveni simpozij u povodu obilježavanja 100 obljetnice Zbornika za narodni život i običaje*, HAZU, Zagreb
 - priopćenje Damodara Frlana: *Etnografski muzej u Zagrebu, mjesto prikupljanja, čuvanja i tumačenja etnografske građe*
3. Godišnji sastanak i stručni skup Hrvatskog etnološkog društva, Etnografski muzej, Zagreb,
4. Znanstveni skup Hrvatskog društva folklorista, Varaždin
 - priopćenje Ivanke Ivkanec, muzejske savjetnice: *Tradicijski nakit - predstavnik hrvatskog narodnog entiteta*
5. Seminar *Kako do sponzorstva*, u organizaciji Britanskog savjeta i Gradskog poglavarstva, Zagreb
6. Simpozij *Muzej - jučer, danas, sutra* u povodu obilježavanja 150. obljetnice Narodnog muzeja, Zagreb
 - posterska prezentacija Željke Jelavić, pedagoginje: *Edukativna djelatnost u Etnografskom muzeju u Zagrebu*
 - priopćenje Željke Jelavić: *Uloga i status kustosa pedagoga u djelatnosti muzeja*
 - priopćenje Damodara Frlana: *Etnografske zbirke Narodnog muzeja, osnivanje i razvojni put Etnografskog muzeja*
 - priopćenje Damodara Frlana: *Nove strategije komunikacija u muzejima - CECA '96, sudjelovanje muzealaca iz Hrvatske*

7. Znanstveno savjetovanje o etnografskom filmu, SAZU u Ljubljani

- priopćenje Zvezdane Antoš, kustosica: *Filmovi Milovana Gavazzija za vrijeme rada u Etnografskom muzeju u Zagrebu*

8. Stručni sastanak Radne grupe za etnografske muzeje ICOM-ovog odbora za dokumentaciju, Atena

- priopćenje Damodara Frlana: *Use of Computers and Documentation Standards in Croatian Museums*

9. Međunarodna konferencija ICOM-a *Nove tehnologije u muzejima*, CECA, Beč, radni sastanak ICOM-ove grupe za muzeje Srednje Europe, Graz

- upoznavanje sudionika s radom i problemima muzeja u Hrvatskoj, planiranje informatičkog povezivanja i suradnje,

10. Međunarodna konferencija *Muzej-mjesto stranoga*, Berlin.

- priopćenje Damodar Frlan: *Museum - place of strange or familiar?*

6.5 Publicistička djelatnost

Stručnjaci muzeja objavili su ili pripremili za tisak u stručnim i drugim publikacijama 42 rada.

- *Filmovi Milovana Gavazzija za vrijeme rada u Etnografskom muzeju u Zagrebu*
- rad u *Zborniku Radova HDF-a* na temu: *Selo Čučerje danas...*
- u *Zborniku o 100. obljetnici HKPD Bosiljak* iz Čučerja objavljen je rad *Tradicijska baština Čučerja (Život i običaji)*
- u *Zborniku Žumberak: Baština i izazovi budućnosti*, objavljeni su sljedeći stručni radovi: *Stanovništvo - kretanje i stanje, Stanovanje i kućni inventar, Prehrana, Osnove tradicijskog gospodarstva, Obrti, Transport, Trgovina i mjere, Tekstilno rukotvorstvo, Narodna nošnja, Narodna medicina, Igre i zabave, Životni običaji, Godišnji običaji*
- stručni tekst o svadbenim običajima u Slavoniji za časopis *Vjenčanja*
- stručna radnja na temu: *Kolijevke iz zbirke Etnografskog muzeja u Zagrebu*
- *Rodio se Bog čovjek - jaslice u Hrvatskoj* - objavljeno u kulturnom *Obzoru Večernjeg lista*
- *Božićni običaji Hrvatske* (7 kartica teksta uz 4 fotografije), za IC - reviju Hrvatskih željeznica,
- tekst o licitaru i licitarskom srcu za *Hrvatski leksikon*
- tekst scenarija za TV emisiju *Paška čipka*
- tekst o narodnim nošnjama *Kako čitati nošnju?* objavljen u časopisu *Modra lasta*
- tekst o nošnji okolice Zagreba u poglavlju *Nošnja s razglednica* u knjizi *O Zagrebu sa starih razglednica* (u tisku poduzeće ISC Zagreb)
- tekst o slikaru J. Cugovčanu u katalogu izložbe *Iz svijeta podravskoga muža*
- *Dr. Jelka Radauš-Ribarić - direktorica Etnografskog muzeja u Zagrebu* - Buzetski zbornik
- *Uloga i status kustosa pedagoga u djelatnosti muzeja*
- *Etnografske zbirke Narodnog muzeja, osnivanje i razvojni put Etnografskog muzeja*
- *Nove strategije komunikacija u muzejima* - CECA '96, sudjelovanje muzealaca iz Hrvatske, zbornik priopćenja simpozija *Muzej - jučer, danas i sutra* u povodu obilježavanja 150. obljetnice Narodnog muzeja, Zagreb

- *Narodni nakit u Hrvatskoj A.D. 1995, Zbornik radova HDF-a*, Varaždin

- *Teče, teče droben tančec - o Ivanju*, kataloški tekst za program nastupa KUD-a Vuga

- tekst *Pedagoška praksa u Etnografskom muzeju u Zagrebu* za slovački časopis *Muzeum*

- *O transhumanciji u gospodarskoj tradiciji Istre* (Buzetski zbornik)

- kraći, popularno pisani tekst *Ponešto o svili i svilovezu u Konavlima* - za *Atlas* iz Dubrovnika

- *Museum - place of strange or familiar?*, zbornik međunarodne konferencije *Muzej-mjesto stranoga*, Berlin

- priprema teksta za 6 recepata tradicionalne hrvatske kuhinje, na zamolbu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bernu. Recepti će biti objavljeni u knjizi što je u 1997. godini namjerava tiskati švicarska organizacija za pomoć djeci svijeta

- *Suvenir - između kiča i autentičnosti*, zbornik *Radovi Hrvatskog društva folklorista*

- *Ribolov i ribolovne sprave u Lonjskom polju*, *Zbornik Muzeja Moslavine u Kutini*

- priprema za tisak: *Prilog poznavanju požeškog bačvarstva*

- tekst pod nazivom *Lajbec i surina Zagrebačkog prigorja* za katalog izložbe *Tradicijski obrti i rukotvorstvo*

6.6 Stručno usavršavanje

Studijsko putovanje u Našice, posjet Zavičajnom muzeju Našice i upoznavanje s programom *Muzej kao učionica*, s grupom zagrebačkih kustosa pedagoga.

6.7 Rad sa zbirka

Uz ostale poslove kustosi su uz pomoć preparatora obavili reviziju ili uređivanje više zbirki i depoa:

- obrada kolijevki iz zbirke kućnog inventara
 - izvršena revizija depoa oglaavlja, materijal je klasificiran i priređen za daljnju obradu
 - dogovor i pripreme oko uređenja depoa običaja u kojima su smještene i zbirke igračaka i medicara
 - revizija dijela zbirke nakita
 - revizija nošnji iz Bačke
 - izrada popisa građe u depou Jadran III/2 prema stvarnom stanju (ladice 1-10)
 - dovršavanje revizije i sređivanja depoa narodnih nošnji sjeverozapadne Hrvatske
 - uređenje zbirke oružja
- Preuzeti su i pohranjeni u Muzeju radovi akad. slikarice Zdenke Sertić. Materijal iz njezine ostavštine sastoji se od slika, crteža, bilješki i drugih predmeta. Zbirku su pregledali, popisali, obradili i preuzeli dva kustosa Muzeja, potrebe pripremanja izložbe.

6.8 Ostalo

Obavljeno je 77 stručnih konzultacija sa strankama. Stručna suradnja s drugim srodnim ustanovama:

- gradski protokol (g. Krajina) - o hrvatskom suveniru
- konzultacije s Ljubicom Gligorević, kustosicom Gradskoga muzeja u Vinkovcima, o tamburicama u zbirci zagrebačkoga Etnografskog muzeja (za izložbu)
- konzultacije s gđom Matunci, voditeljicom folklorne grupe iz Velikog Trojstva (Bilogora), o valorizaciji etnografske građe na terenu

- konzultacije Vlastom Šabić, kustosicom Muzeja u Osijeku (o čuvanju pisanica),
- konzultacije Vjeročki Rukavini, kustosicom Muzeja grada Zagreba, o pučkoj keramici 19. i 20. stoljeća
- konzultacije s Helgom Zglav Martinac, kustosicom Muzeja grada Splita, o keramici i gastronomiji u Hrvatskoj, posebno u Dalmaciji
- suradnja s ansamblom *Lado* i *KUD Valpovo* - posudba i izbor za rekonstrukciju
- stručna pomoć Muzeju Prigorja za otkup grade
- Informacije potrebne za djelatnost udruga i ustanova: Udruga za očuvanje hrvatskog folklora Omiš, Kulturno umjetničko društvo Žepče, Hrvatsko narodno kazalište, muzeji: Makarska, Rijeka, Pazin
- informacije i literatura o narodnoj nošnji i mogućnostima njezine rekonstrukcije za voditeljicu folklornog društva iz sela Turanj kod Biograda
- suradnja s Hrvatskim klubom Srednja Bosna (Franjo Marić), kazalište Komedija (Elvira Ulip),
- izbor bibliografije i priprema za predavanja o tradicijskoj odjeći jadranskoga područja u sklopu tečaja što ga u Crikvenici u siječnju 1997. organizira Hrvatska matica iseljenika
- tekst o hrvatskim božićnim običajima na traženje Veleposlanstva Republike Hrvatske u Pragu (Češka)
- tekst o hrvatskim božićnim običajima za Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bernu (Švicarska)

7 ZNANSTVENI RAD

7.1 Naziv teme i nositelja projekta

Obranjena magistarska radnja *Funkcije narodne nošnje Hrvatske Posavine*, Aida Brenko,

Obranjena magistarska radnja *Tradicijsko odijevanje baranjskih Hrvatica*, Nadja Maglica,

Obranjena magistarska radnja *Klasifikacija jezika svijeta*, Irena Kolbas.

8 IZLOŽBENA DJELATNOST

8.1 Studijska izložbena djelatnost

- Izložba *Božićne jaslice* trajala je od 13.12.1995. do 15.01.1996. Obuhvatila je 120 predmeta, a od toga 35 radova suvremenih umjetnika.

- Izložba *Iz svijeta podravskoga muža*, uz 25-godišnjicu umjetničkog rada Josipa Cugovčana iz Podravske Sesveta, trajala je od 30.03. do 15.05.1996.

Izložba je imala tri segmenta: slikarski opus Josipa Cugovčana, prikaz njegova etnografskog rada i zbirke, te uprizorenje običajnog ciklusa njegova rodnoga kraja - od Poklada, preko Uskrsa, Jurjeva, Ivanja - sve do Božića. Naglasak je bio osobito na proljetnim običajima. U okviru izložbe, u Velikom tjednu bila je organizirana radionica pisanica u Muzeju, u kojoj je radilo nekoliko vrsnih majstora.

- Izložba *Život bez predaba* - uz 10. obljetnicu smrti prof. dr. Branimira Bratanića, prvaka teorijske etnološke

misli u Hrvatskoj otvorena je 06.06.1996. i trajala do 30.09.1996. Izložba je prikazala profesora Bratanića kao čovjeka i znanstvenika.

- Izložba *Mladenka u hrvatskim svadbenim tradicijama*, izložba postavljena u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba (autorica dr. Zorica Vitez). Izložba je prikazala cjelokupnost i složenost svadbenih običaja u Hrvatskoj s osobitim osvrtom na ulogu mladenke. Većina izloženih nošnji i predmeta bila je iz fundusa Etnografskog muzeja, no znatan dio posuđen je za ovu prigodu iz muzeja širom Hrvatske. Koautorice izložbe su Zvezdana Antoš i Iris Biškupić-Bašić kustosice Etnografskog muzeja. Izložba je trajala od lipnja do listopada.

Etnografski muzej je posudbom predmeta i stručnom suradnjom sudjelovao u sljedećim izložbama:

- Izložba *Tradicijski obrti Hrvatskoga zagorja* postavljena u Muzeju Seljačkih buna u Gornjoj Stubici
- Izložba *Tradicijski obrti i rukotvorstvo - entitet narodne baštine* postavljena u Kumrovcu (Muzeji Hrvatskog zagorja)
- Izložba *Tradicijski obrti Hrvatskog zagorja* iz Muzeja Seljačkih buna iz Gornje Stubice postavljena je u Narodnom sveučilištu u Krapini povodom Krapinskog festivala
- Izložba *Tambura tradicijsko glazbalo*, u Gradskom muzeju Vinkovci
- Izložba *Hrvatske tradicijske dječje igračke* u organizaciji Centra za kulturu Novi Zagreb u Češkim Budejovicama

8.2 Didaktička izložbena djelatost

Pedagoška služba Muzeja već niz godina surađuje s dječjim centrima i školama postavljajući seriju pokretnih izložbi s različitim temama pod zajedničkim nazivom *Etnografska slikovnica*.

- Postavljena izložba *Etnografska slikovnica: drvene dječje igračke* u vrtiću Cvrčak, od 14.10. - 25.10.1996. Rad s djecom na izložbi, pripremni rad sa odgajateljicama za rad sa djecom.

- Od 13.12. - 22.12. održana je izložba učeničkih radova *Božićni dani* u Etnografskom muzeju.

- Izložba učeničkih radova pod nazivom *Jaslice* iz 10 zagrebačkih osnovnih škola: izloženo je 200 radova u tehnikama: akvarel, tuš, kolaž, flomaster i drvene boje.

8.3 Informativna izložbena djelatost

- Izložba ručnih radova žena prognanica pod nazivom *Krik upozorenja* postavljena u Muzeju u organizaciji Društva hrvatskih intelektualki.

- Prigodna izložba postavljena u prostorima HAZU u povodu 100. obljetnice izlaženja *Zbornika za narodni život i običaje*.

- Izložba *Život u staroj hiži* prikazuje pisani i foto-materijal prikupljen za vrijeme terenskog istraživanja Kupinečkoga Kraljevca na temu godišnjih i svadbenih običaja. Izložba je prvo bila postavljena u osnovnoj školi u Brezovici u lipnju 1996, a potom u Zagrebu (u kuli Lotrščak) za vrijeme Međunarodne

smotre folklor. Za tu prigodu proširena materijalom posuđenim iz muzejskog fundusa. Izložba je popraćena katalogom.

- Stručnjaci Muzeja su tijekom Međunarodne smotre folklor organizirali šest etnografskih i drugih izložaba u različitim prostorima u gradu.
- Izložba pod naslovom *Etno-art krub* u okviru Dana kruha postavljena u galeriji ULUPUH-a u Tkalčičevoj ulici.
- U izlozima Školske knjige u Masarykovej i Bogovićevoj ulici izloženi su dječji crteži mladenki nastalih na prošlogodišnjoj Smotri folklor.

8.4 Međunarodna, pokretna izložbena djelatnost

Etnografski muzej je tijekom 1996. godine organizirao više izložbi u inozemstvu s namjerom predstavljanja naše kulturne baštine.

- Izložba *Paška čipka* postavljena u Slovenskom Etnografskom muzeju u Ljubljani. 6. siječnja do 11. veljače.
- Izložba *Paška čipka* postavljena u Österreichisches Museum für Völkskunde u Beču od 2. lipnja do 13. listopada 1996.
- Postavljanje izložbe *Paška čipka* u Museum für Völkerkunde u Hamburgu. Od 29. listopada - do 3. studenog 1996. godine.
- Na poziv organizatora Drugog međunarodnog bienala čipkarstva u Sansepolcru, Italija, Etnografski muzej je organizirao predstavljanje čipke iz Hvara, Paga i Lepoglave na prigodnoj izložbi (rujan 1996.)
- U okviru Božićnog sajma održanoga u Museum für Völkerkunde u Hamburgu krajem studenoga i početkom prosinca 1996. godine, a u suradnji s Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Hamburgu izabrano je za izlaganje 9 eksponata jaslica iz fundusa Muzeja, od starijih i novijih tradicijskih do suvremenih.
- Na 21. međunarodnoj izložbi jaslica, koja se pod naslovom *100 presepi* (u organizaciji revije *Rivista delle nazioni* a pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Italije) održala od 7.12.1996. do 12.1.1997. u crkvi Sta Maria del Popolo u Rimu, ove je godine prvi put sudjelovala Hrvatska. Ona je preko zagrebačkog Etnografskog muzeja izložila radove tri umjetnika: reljef u kamenu autora Vinka Fabrisa, jaslice od jute i slame autorice sestre Samuele Premužić, te porculanske figurice za jaslice autorice Lucije Pandžić-Perojević iz Dubrovnika. Organizacija Etnografskog muzeja, u suradnji Hrvatskog veleposlanstva u Vatikanu.
- Na poziv gradske uprave Sutria, pokrajina Udine, Etnografski muzej je po treći puta sudjelovao na međunarodnoj izložbi jaslica koja se pod naslovom *Natale a Sutrio - borgbi e presepi* održala od 24.12.1996. do 31.1.1997. Izabrano je 14 predmeta - 8 jaslica i 6 slika. U božićno vrijeme izložbu je razgledalo preko 6.000 posjetitelja.

- Zahvaljujući organizaciji i potpori The Japan Foundation i Japanskog kulturnog centra u Beču, od 8. do 3. studenog u Etnografskom muzeju bila je postavljena izložba *Lutke Japana*. Izložba je bila izuzetno dobro posjećena zahvaljujući atraktivnosti i medijskoj popraćenosti.

9 IZDAVAČKA DJELATNOST

9.1 Katalozi povremenih izložaba, katalozi stalnih postava, katalozi, zbirki, vodiči
Tiskani su katalozi sljedećih izložbi:

- *Mladenka u hrvatskim svađenim tradicijama*
- *Paška čipka (njemački jez).*
- *Iz svijeta podravskega muža*
- *Život bez predaba*

10 EDUKATIVNA DJELATNOST I ODNOSI S JAVNOŠĆU

10.1 Edukativna djelatnost

Intenzivna edukativna djelatnost muzeja odvijala se na nekoliko načina. Pored specijaliziranih vodstava predškolske i školske djece kroz izložbe i stalni postav Muzeja, organizirane su brojne radionice i igraonice u Muzeju i izvan njega. Također, nastavljeno je postavljanje pokretnih izložaba pod nazivom *Etnografska slikovnica*.

10.1.1 Specijalna vodstva

Kustosi Muzeja održali su 87 vodstava kroz stalni postav Muzeja ili izložbe.

10.1.2 Predavanja

Tijekom 1996. god. u prostorima Muzeja održano je 6 predavanja a kustosi su izvan Muzeja održali 32 predavanja.

10.1.3 Radionice i igraonice

U vrijeme Međunarodne smotre folklor organizirane su dječje radionice /likovne, glazbene i folklorne/

- organiziran je nastup dječje folklorne grupe iz Hrastelnice kod Siska
- prigodna Božićna radionica u Knjižnici Vrapče
- Uskrsna radionica - voditeljica Željka Jelavić
- izložba *Božićne jaslice* privukla je veliki broj publike ali i novinara. Izložbu je posjetilo dvadesetak škola, desetak vrtića, a učenici su sudjelovali u brojnim radionicama izrađujući božićni nakit i sudjelujući u završnom kićenju Bora mira
- organizirane su tri radionice *Origami* u suradnji s Željkom Jelavić
- od 30.3. do 6.4.1996. likovne radionice šaranja pisanica uz izložbu *Iz svijeta podravskega muža*, ukupno održano 12 radionica
- organizacija akcije: *Što je u muzeju oduševilo profesora Baltazara?* Akcija je organizirana u suradnji s drugim zagrebačkim muzejima i Muzejski dokumentacijskim centrom

- održane 2 likovne radionice uz izložbu *Mladenka u hrvatskim svadbenim tradicijama*
- akcija *Božićni dani* u Etnografskom muzeju sastojala se od radionica za izradu božićnog nakita te folklornih i dramskih izvedbi božićnih običaja

10.2 Odnosi s javnošću

Kustosica Zvezdana Antoš radila je na 30. međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu kao suradnica za odnose s javnošću.

U Muzeju je služba za odnose s javnošću permanentno vodila brigu o tom segmentu djelovanja, a rezultati su se očitovali kroz intenzivnu medijsku prisutnost, širenje informacija o radu Muzeja, ugovaranja sponzorstava, itd.

10.2.1 Press

Ukupno 69 naslova u dnevnom tisku - objavili su tekstove i prikaze o radu Muzeja. Često su to bili prigodni tekstovi koji su informirali o izložbama ili drugim aktivnostima Muzeja.

- organizacija konferencije za novinare u povodu više izložaba
- tiskovna konferencija na temu grešaka u poslijeratnoj obnovi hrvatskog sela (Etnografski muzej, 12.6.1996.)

10.2.2 Sudjelovanje u televizijskim i radio emisijama

Stručnjaci Etnografskog muzeja sudjelovali su u brojnim radio i TV emisijama i programima, najčešće u povodu izložbi i drugih aktivnosti Muzeja, ali i prigodom pojedinih godišnjih običaja ili kulturnih manifestacija.

Radio postaje: ukupno 78

TV postaje: ukupno 48

Sudjelovanje u emisiji *Ekran bez okvira* urednice Nede Ritz, o Etnografskom muzeju u Zagrebu (uz ravnatelja prof. Damodara Frlana, Zvezdana Antoš i Josip Barlek).

10.2.3 Marketinška djelatnost vezana za izložbene projekte

Svi veći izložbeni projekti bili su marketinški obrađeni. Priređeni su odgovarajući tiskani i drugi informativni materijali, osiguran je publicitet i sponzori. Izrađeno je reklamno viseće platno uz izložbu *Mladenka...*

Distribucija i ljepljene plakata na predviđenim mjestima u gradu i ustanovama.

Reklama na trgu bana J. Jelačića, na velikom ekranu prikazivane slike iz kataloga izložbe *Mladenka...*

Emitiranje TV spota 7 puta u udarnim večernjim terminima na I i II programu TV.

U izložima knjižara izložen katalog *Mladenka* i plakat.

10.3 Ostalo

- Etnografski muzej je među prvima u Hrvatskoj pripremio i postavio Internet stranice s informacijama na 4 jezika o Muzeju i njegovom radu. Prikazane su pojedine zbirke i izložbe. U suradnji s tvrtkom MicroLAB.
- Održan je koncert dječjega zbora *Vedra budućnost* iz Punta na otoku Krku, pod vodstvom patra Ive Perana. Grupa njeguje gregorijanski koral, jednoglasno i višeglasno

pjevanje. Zbor je izveo glazbeni prikaz iz života Sv. Klare Asiške, pod nazivom Božićna noć u Sv. Damjanu.

- Lutkarska predstava *Mjesec i njegova baka* u Muzeju - kazališna skupina vrtića Cvrčak
- Književno popodne - susret s književnicom Sanjom Pilić (čitanje priča i razgovor)
- Dječje scenske izvedbe božićnih običaja u Muzeju.
- U Muzeju je održan Okrugli stol i rasprava o gradnji jaslica, te je donesena odluka o osnivanju jasličarskog društva. Osnovan je inicijativni odbor.
- Rad na 30. međunarodnoj smotri folkloru, kustosica Zvezdana Antoš je organizirala popratna događanja - šest izložbi u gradu, prikaz filmova na temu svadbe.
- Okrugli stol o smotrama folkloru u povodu 30. MSF održan je u Etnografskom muzeju 18.7.1996., prisustvovali su brojni etnolozi i ljubitelji folkloru.
- Uređenje osam izloga u najužem dijelu Zagreba, od kojih je pet izloga bilo uređeno s predmetima, katalogima i plakatima iz Etnografskom muzeja.
- Sklopljen dogovor između Etnografskog Muzeja i lista *Atlas Newsletter* o godišnjoj suradnji. Stručnjaci Muzeja pišu po jednu karticu teksta za navedeni list koji se distribuira u svim turističkim agencijama Atlasa i u Croatia airlinesu, te na svim turističkim destinacijama. Muzej treba prema dogovoru pripremiti 12 tekstova.
- U suradnji s tvrtkom MicroLAB organizirana je prezentacija računalnog programa Promus za obradu muzejske dokumentacije. Obavješteni su svi muzeji u Hrvatskoj i novinari. Prisustvovalo oko 120 osoba.
- 24. i 26. listopada 1996. izvedena pretpremijera kazališne predstave *Šuma Striborova* u režiji Zvezdane Ladike. Prisustvovali su brojni roditelji s djecom predstavnici Gradskog poglavarstva i Ministarstva prosvjete i Ministarstva kulture.
- 26. listopada 1996. održan je koncert Lidije Bajuk, a povodom zatvaranja izložbe *Mladenka...* Koncert pod naslovom Hrvatske svadbene i ljubavne tradicionalne pjesme posjetilo je više od 200 slušatelja.

11 UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Ukupno je prodano 4970 ulaznica, ali znatan broj posjetitelja bio je prisutan na otvorenjima izložbi, na predavanjima ili drugim prigodama kada se ulaznice nisu naplaćivale. Ukupan broj procjenjuje se na oko 10.000.

12 OSTALE AKCIJE

12.1 Održavanje i prezentacija donacija

U Muzeju je pohranjena zbirka lutaka Perinić koja se stručno čuva i održava te povremeno predstavlja u vidu izložbe. Dogovor s riječkim Pomorskim i povijesnim muzejem o postavljanju izložbe nije realiziran zbog nemogućnosti financiranja.

12.2 Investicijska ulaganja vezana za poboljšanje muzejske djelatnosti

Muzej nastoji održavati i obnavljati zgradu i instalacije, te ulagati u poboljšanje opreme i uvjeta rada. Ograničena sredstva ne omogućuju realizaciju svih potreba.

U 1996. godini investirano je:

klima uređaji	44.875 kn
nacrti-postojeće stanje kuće u Rudešu	21.000 kn
uređenje preparatorske radionice i foto-laboratorija	112.910 kn
kompenzator za električnu struju	6.000 kn
	184.875 kn

Uložen je novac u nabavku opreme za foto-laboratorij i za nabavku i poboljšanje informatičke opreme.